

AAN: het ministerie van Buitenlandse Zaken
t.a.v. Dhr. M. Reubzaet
Postbus 20061
2500 EB Den Haag

10 augustus 2015

Geachte heer Reubzaet,

De noodzaak van een betere controle op de internationale wapenhandel is meer dan ooit actueel nu talloze burgers in het Midden-Oosten slachtoffer worden van gewapend geweld. Strijdende partijen beschikken over grote hoeveelheden wapens, die vaak zonder enige terughoudendheid en controle geleverd worden. Een krachtig en effectief Arms Trade Treaty (ATT) moet dergelijke onverantwoorde wapenoverdrachten voorkomen. Het is dan ook van groot belang dat het ATT door zoveel mogelijk landen geratificeerd wordt, en dat de bepalingen nauwgezet geïmplementeerd worden.

Met het oog op de eerste Conference of State Parties (CSP) van het ATT die over enkele weken in Cancun, Mexico, plaatsvindt willen wij als leden en partners van de internationale Control Arms Coalitie graag enkele punten onder uw aandacht brengen.

Zoals u weet hebben Amnesty International, Oxfam Novib en PAX als onderdeel van Control Arms Nederland de afgelopen tien jaar geijverd voor een sterk ATT, met als doel de internationale wapenhandel onder controle te krijgen en leveranties te voorkomen die ernstige mensenrechtenschendingen mogelijk maken en conflicten en armoede verergeren.

Wij waarderen de voortrekkersrol die Nederland heeft gespeeld bij de totstandkoming van het ATT en door partij te worden bij het verdrag, en zien graag dat Nederland zich blijft inzetten voor een strikte interpretatie van de verdragstekst en voor een consequente implementatie. Voor de effectiviteit van het ATT is het van groot belang dat wordt vastgehouden aan het vaststellen van sterke nieuwe standaarden, en dat staten duidelijk maken wat wel en niet acceptabel is in de internationale wapenhandel. We hebben bij andere verdragen op het gebied van wapenbeheersing en ontwapening gezien hoe effectief een nieuwe norm kan zijn om, zelfs bij niet-verdragsstaten, het gedrag te beïnvloeden.

We willen ook uw aandacht vragen voor enkele zorgen die wij hebben naar aanleiding van de voorbereidende bijeenkomsten. Bijvoorbeeld dat sommige exporterende landen voorstellen om CSPs achter gesloten deuren te laten plaatsvinden, om ATT rapportages als vertrouwelijk te classificeren, en om de rol van het maatschappelijk middenveld te beperken: maatregelen die een grote impact zouden hebben op onze mogelijkheden bij te dragen aan de implementatie en het effectief monitoren van het ATT. Voor een succesvol werkend ATT vragen wij u om uw steun uit te spreken voor het overeenkomen van regels en infrastructuur die een effectieve implementatie van het Verdrag voor de toekomst mogelijk maken. Daarbij denken wij aan de volgende zaken:

1. Procedurele regels

- Zorg dat voor alle procedurele en inhoudelijke issues een effectief besluitvormingsproces wordt vastgesteld op basis van meerderheden en zonder uitstelmechanismes.
- Zorg dat NGO's, waaronder de Control Arms Coalition, in staat zijn volledig te participeren als waarnemers, met een permanente uitnodiging om CSPs bij te wonen.

AMNESTY
INTERNATIONAL

PAX

controlarms

- Handhaaf transparantie door te garanderen dat NGO's toegang krijgen tot alle plenaire en subsidiaire bijeenkomsten, en dat zij in staat gesteld worden zowel mondelinge als schriftelijke bijdragen te leveren en relevante documenten te verspreiden.
- 2. Rapportages**
    - Zorg voor uitgebreide en transparante rapportagemechanismes voor zowel wapentransfers, als voor de implementatie van het verdrag. Nederland heeft veel expertise op het gebied van transparantie over wapenhandel en kan zich hiermee sterk maken voor een transparant en alomvattend rapportageproces.
  - 3. ATT Secretariaat**
    - Stel een onafhankelijk ATT Secretariaat in, die voldoende toegerust is om de implementatie te ondersteunen en alle functies zoals bepaald door de Verdragsstaten effectief uit te kunnen voeren, en bemenst met stafmedewerkers die op basis van verdienste worden aangesteld.
  - 4. Financiële regels**
    - Bereik overeenstemming over een duurzaam fondswervingsmechanisme dat een effectieve implementatie mogelijk maakt en voor iedereen eerlijk is, in het bijzonder voor minder draagkrachtige Verdragsstaten.
    - De financiering van de CSP en het Secretariaat moeten een jaarlijkse vergadering mogelijk maken en voldoende steun bieden aan verdragsstaten om informatie te delen en om internationale samenwerking te bevorderen. Van NGO's zou geen financiële bijdrage aan de CSP gevraagd moeten worden: dit zou de deelname van kleinere NGO's, gemeenschappen en individuele experts bemoeilijken. Een dergelijke voorwaarde zou niet alleen een schadelijk effect hebben op toekomstige CSPs en op het ATT in het algemeen, maar ook op andere verdragsregimes.
  - 5. Sterke standaard**
    - Pas de exportcriteria rondom mensenrechten en humanitair recht, die het fundament vormen van het ATT, consistent toe om menselijk lijden ten gevolge van onverantwoorde wapentransfers tegen te gaan.
  - 6. Toekomstblik**
    - Benoem zorgen rondom nieuwe proliferatie-uitdagingen op het gebied van wapenhandelgebied, zoals de ontwikkeling en inzet van nieuwe technologieën, bijvoorbeeld onbemande systemen en dual-use applicaties.

Wij zouden erg graag een en ander voor de CSP nog nader met u bespreken.

Met vriendelijke groet,

Nicole Sprokel (Amnesty International),
Annick van Lookeren Campagne (Oxfam Novib) en
Frank Slijper (PAX)

AMNESTY
INTERNATIONAL

PAX